

Samler fagkunnskap om sped- og småbarn

Et nordnorsk fagnettverk samler små fagmiljøer slik at de kan dele kunnskap om hvordan familier med små barn kan styrkes.

Forfattere

Inger Pauline Landsem

Førsteamanuensis og postdoktor
UiT

Jorunn Tunby

Førstelektor
UiT

Nina Cheetham

Universitetslektor
UiT

Nøkkelord

Foreldre

Barn

Internett

Sykepleien 2017 105(1)(42-43)

DOI: <https://doi.org/10.4220/Sykepleiens.2017.60132>

HOVEDBUDSKAP

Kunnskap om hva som fremmer eller hemmer gode oppvekstmiljøer, er viktig for alle som hjelper barn og familier gjennom sped- og småbarnsalder. Nordnorsk fagnettverk og nettstedet «Sped- og småbarn» skal bidra til at små barn i hele Nord-Norge skal få best mulig oppfølging og hjelp, uansett hvor de bor.

Foreldrenes trygghet i rollen som foreldre har stor betydning for barns utvikling. Dette har blitt dokumentert på mange måter de siste årene. Samtidig er det ikke lett for verken foreldre eller fagpersoner å navigere i jungelen av informasjon, ressurser og tilbud. Det kan oppleves som spesielt utfordrende når man har ansvaret for et barn med særlige behov for oppfølging og støtte. Forskning viser at den mest effektive måten å sikre barns mulighet til å bli den beste versjonen av seg selv, er å styrke foreldrene.

Spredt kompetanse

En rekke fagmiljøer i Nord-Norge besitter kunnskap og kompetanse om strategier og metoder for å fremme og styrke barns utvikling. Kompetansen kan imidlertid være ujevnt fordelt på grunn av små fagmiljøer, begrensede ressurser til fagutvikling og store geografiske avstander. Det er ressurskrevende å finne felles, fysiske møteplasser.

Nordland, Troms og Finnmark trenger å samle, systematisere og dele kunnskap i en felles ressurs på tvers av organisasjoner, profesjoner og helsetjenestenivåer. Det kan øke muligheten for at familier møter fagfolk med oppdatert kunnskap i alle ledd.

«Den mest effektive måten å sikre barns mulighet til å bli den beste versjonen av seg selv, er å styrke foreldrene.»

Kanskje det også kan bidra til at familier med sped- og småbarn møter fagpersoner som i større grad enn tidligere kjenner til andre tjenester, og derved samarbeider mer på tvers av faglige og organisatoriske grenser? I troen på dette er et nordnorsk nettsted utformet for å støtte hjelpere:

- i spesialist- og primærhelsetjenesten samt frivillige organisasjoner

- mellom ulike profesjoner og helse- og sosialfaglige etater
- mellom fagmiljøer i små og store kommuner i Nord-Norge

Nordnorsk fagnettverk

Formålet med Nordnorsk fagnettverk er å utvikle og systematisere kunnskap og fremme forståelse som styrker foreldrekompetansen. Dermed styrkes også spedbarns utviklingsmuligheter i Helse Nord. Vi lager en arena for å dele oppdatert kunnskap på tvers av helsetjenestenivåer, tjenestetilbydere og profesjoner i hele Nord-Norge. I nettverket inviterer vi til kontakt med fagpersoner i hele landsdelen. Dermed får vi mulighet til å samle og videreformidle kvalitetssikret kunnskap. Denne kunnskapen kan fagpersoner som jobber med sped- og småbarn og deres familier, bruke i sin arbeidshverdag. Da vi startet utviklingen av nettverket, fokuserte vi på å informere og styrke alle typer helse- og sosialfaglig personell som har tjenesteroller i sped- og småbarns liv.

Vi har derfor samlet denne kunnskapen på nettstedet «Sped- og småbarn» under læringsportalen til Helsekompetanse (1).

Nettstedet fokuserer på fem hovedtemaer:

- graviditet
- føde/barsel
- en utfordrende start
- spedbarnsalder
- småbarnsalder

Styrker barns utvikling

Nettstedet skal gjøre det lettere å samarbeide og utveksle kompetanse slik at nyfødte barn og foreldre i hele Nord-Norge skal ivaretas best mulig. I dette arbeidet legger vi særlig vekt på premature og andre nyfødte i risiko. Når ulike faginstanser samarbeider godt, både med og rundt familier, blir møtene preget av god informasjonsflyt, tillit og gode relasjoner.

«I dette arbeidet legger vi særlig vekt på premature og andre nyfødte i risiko.»

Vi håper at nettstedet og nettverket vil bidra til å fremme en felles forståelse for hvor viktig det er med et godt samspill og en god omsorgsattferd, noe som også styrker barnas utviklingsmuligheter. Vi skal bidra til at de ulike fagmiljøene tenker mer likt om betydningen av samspillet og den gode omsorgsattferden. Da vil man på et tidlig tidspunkt kunne identifisere hvilke familier som har behov for støttende tiltak og gode intervensjoner.

Er det et reelt behov?

«Trenger dette fagfeltet virkelig enda flere nettsider?» vil noen spørre – og det med rette. Organisasjoner og mange ulike kompetansesentra deler i dag omfattende mengder kunnskap om graviditet, spedbarnshelse, utfordringer i foreldreskapet og så videre. Noen av disse har veldig høy kvalitet og blir regelmessig oppdatert.

I utviklingen av Nordnorsk fagnettverk har vi hentet erfaringer fra slike organisasjoner og sentra. Vi har ikke utviklet alternativer til gode kunnskapsbaserte informasjonskanaler som allerede eksisterer, men heller tatt rollen som en gammeldags telefonsentral. Vi binder dem sammen og informerer kollegaer, som kan ha liten tid til å lete i jungelen av tilbud, om at de finnes!

«Fagnettverket er hjelpernes nettverk, men er tilgjengelig for hvem det skulle være.»

Andre vil stusse over at fagnettverket er nordnorsk. Hvorfor ikke nasjonalt? Bakgrunnen for dette kan oppsummeres med Alf Jakobsens ord: «Det er langt dette landet, det meste er nord». Uavhengig av hvor mange fylker, kommuner og sykehus vi har, er vi ett folk som bor spredt, som kanskje i enda større grad behøver tydeligere strukturer for samarbeidsstøtte enn mer tettbeboede samfunn. Kanskje dette nettverket kan styrke slike strukturer – og inspirere til liknende nettverk.

Et annet aspekt er at fagstoffet på sikt bør suppleres med samiske tekster.

«A never-ending story»

Nettverket er ikke ferdig – det er på en måte nå det begynner! Nettsiden som er åpnet, er verdifull i seg selv. Verdien vil likevel øke i takt med at kollegaer kommer med innspill og tilleggsinformasjon om tjenester og muligheter samt deler ny praksisnær kunnskap. Vi arbeider blant annet med et tjenestekart for å informere og inspirere dem som lurere på hvordan tjenester best kan utformes og synliggjøres i egen organisasjon.

Fagnettverket er hjelpernes nettverk, men er tilgjengelig for hvem det skulle være. Språk og utforming gjør det tilgjengelig for alle som interesserer seg for barns tidlige utvikling, styrking av foreldres kompetanse og mestringstro samt helhetlige, samarbeidende tjenester i nord.

Referanser

1. Helsekompetanse. Sped- og småbarn. Nordnorsk nettverk. Tilgjengelig fra: <http://deminste.helsekompetanse.no> (Nedlastet 10.01.2017).

